

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106
web: <https://bank.gov.ua>

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 298-65-55,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

Банкам України
Небанківським фінансовим
установам (за списком)
Асоціаціям фінансових установ
(за списком)

Про надання роз'яснень та рекомендацій
з питань фінансового моніторингу
щодо верифікації клієнтів (платників)

Національний банк України (далі – Національний банк), керуючись частиною восьмою статті 18 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про ПВК/ФТ), з огляду на неодноразові запитання учасників фінансового ринку, а також з урахуванням виявлених під час здійснення Національним банком нагляду непоодиноких випадків недотримання суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ¹ щодо верифікації платників під час здійснення операцій із внесення готівки через програмно-технічні комплекси самообслуговування (далі – ПТКС) для переказу коштів надає роз'яснення з питань фінансового моніторингу.

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 8 Закону про ПВК/ФТ суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати належну перевірку нових клієнтів, а також існуючих клієнтів.

Клієнтом є будь-яка особа, яка, зокрема, звертається за наданням послуг до суб'єкта первинного фінансового моніторингу, користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу (пункт 31 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ).

Належна перевірка клієнта здійснюється у випадках, визначених у частині четвертій статті 11 Закону про ПВК/ФТ. Зокрема, належна перевірка

¹ ПВК/ФТ – запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Олійник Дмитро Ігорович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000
Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/79667
від 27.10.2023 14:26

проводиться в разі здійснення платіжних операцій (у тому числі міжнародних) без відкриття рахунка.

Відповідно до частини двадцять першої статті 11 Закону про ПВК/ФТ у разі здійснення платіжних операцій (у тому числі міжнародних) без відкриття рахунка належна перевірка здійснюється суб'єктом первинного фінансового моніторингу в порядку, визначеному статтею 14 цього закону, якщо сума платіжної операції є меншою за суму, передбачену частиною першою статті 20 цього закону.

Згідно з частиною другою статті 14 Закону про ПВК/ФТ суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), здійснює належну перевірку до проведення платіжної операції шляхом верифікації платника (ініціатора) в частині даних, наведених у пункті 1 частини першої цієї статті, на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел.

Також частина п'ята статті 14 Закону про ПВК/ФТ визначає випадки, у яких суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), може не здійснювати верифікацію платника (ініціатора) відповідно до частини другої цієї статті. Зазначені виключення не поширюються на випадки, коли, зокрема, суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), отримує від платника (ініціатора) кошти в готівковій формі.

Водночас згідно з частиною дев'ятнадцятою статті 14 Закону про ПВК/ФТ вимоги цієї статті не поширюються на випадки здійснення, зокрема, платіжної операції готівкою в межах України на суму, що не перевищує 5 тисяч гривень, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 5 тисяч гривень.

Отже, під час верифікації платника (ініціатора) банк, установа як суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані здійснювати верифікацію фізичної особи під час проведення операцій із внесення готівки через ПТКС для переказу коштів у частині таких даних:

1) прізвище, ім'я та по батькові (за наявності);
унікальний обліковий номер фінансової операції, який дає змогу здійснити відстеження операції;

2) місце проживання (або місце перебування в Україні фізичної особи-резидента чи місце тимчасового перебування фізичної особи-нерезидента)

або

номер та серія (за наявності) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може використовуватися на території України для укладення правочинів),

або

реєстраційний номер облікової картки платника податків,

або

дата і місце народження.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/79667

від 27.10.2023 14:26

Порядок здійснення належної перевірки клієнта, а також порядок ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) визначені в Положенні про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 № 65 (далі – Положення № 65), та Положенні про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (далі – Положення № 107).

Порядок ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) наведений у додатках 2 до Положень № 65 та № 107. Зазначений порядок містить, зокрема, спрощені способи верифікації клієнта, які банк, установа можуть використовувати в разі дотримання певних умов (пункти 32, 33 додатка 2 до Положення № 65, пункти 31, 32 додатка 2 до Положення № 107).

Порядок використання банками, установами інструменту покладання (інформації щодо належної перевірки клієнта, отриманої від третьої сторони) під час здійснення належної перевірки клієнта (у тому числі ідентифікації та верифікації) визначений у додатку 11 до Положення № 65 та додатку 10 до Положення № 107.

Зокрема, банк, установа для використання інструменту покладання мають укласти з третьою стороною договір, який містить обов'язки третьої сторони щодо надання у визначені банком, установою строки відповідної інформації щодо належної перевірки клієнта, заборону щодо ланцюга покладання, надання на запит банку, установи у визначені строки копій відповідних підтвердних документів щодо вжитих заходів належної перевірки клієнта, зберігання відповідної(их) інформації та документів щодо належної перевірки клієнта принаймні протягом строку, визначеного в пункті 18 частини другої статті 8 Закону про ПВК/ФТ (підпункт 2 пункту 4 додатка 11 до Положення № 65, підпункт 2 пункту 4 додатка 10 до Положення № 107).

Банк, установа можуть використовувати інструмент покладання, зокрема, під час здійснення платниками операцій з поповнення рахунків готівкою через ПТКС (у тому числі з використанням електронних платіжних засобів для підтвердження факту, що платник є отримувачем та власником електронного платіжного засобу, із використанням зчитувача ПТКС). Вважаємо, що умови та порядок взаємодії (у тому числі технологічної) банку, установи під час передавання / отримання відповідної інформації доцільно визначити в договорі з третьою стороною.

Банк, установа завжди несуть відповідальність за здійснення належної перевірки клієнта відповідно до вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ, незважаючи на використання / невикористання ним (нею) інструменту покладання під час здійснення належної перевірки (пункт 2 додатка 11 до Положення № 65, пункт 2 додатка 10 до Положення № 107).

Зазначаємо, що банки та небанківські фінансові установи зобов'язані розробити та затвердити внутрішні документи з метою виконання вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ, які повинні містити дієві ризик-орієнтовані процедури, порядки, достатні для належної організації та

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/79667

від 27.10.2023 14:26

функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ².

Такі внутрішні документи з питань ПВК/ФТ мають містити, зокрема, порядок використання інструменту покладання в разі прийняття банком, установою рішення використовувати цей інструмент (підпункт 10 пункту 26 розділу III Положення № 65, підпункт 9 пункту 23 розділу III Положення № 107).

Також наголошуємо, що відповідно до підпункту 7 пункту 10 додатка 16 до Положення № 65 та підпункту 7 пункту 10 додатка 15 до Положення № 107 банк, установа у своїх внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ мають визначити порядок виявлення та випадки, у яких платник / отримувач, який регулярно ініціює / отримує перекази коштів без відкриття рахунку, уважатиметься банком, установою таким, який підтримує з ним ділові відносини та щодо якого необхідно здійснити заходи належної перевірки в порядку, передбаченому в додатку 1 до Положення № 65, додатку 1 до Положення № 107.

Разом з тим банки та установи мають забезпечувати актуальність внутрішніх документів з питань ПВК/ФТ, ураховуючи зміни до законодавства України у сфері ПВК/ФТ та події, що можуть вплинути на ризики ВК/ФТ банку, установи. Банки та установи оновлюють внутрішні документи з питань ПВК/ФТ на постійній основі, але не пізніше трьох місяців із дня набрання чинності змінами до законодавства України з питань ПВК/ФТ та/або встановлення банком, установою подій, що можуть вплинути на ризики ВК/ФТ (пункти 28, 29 розділу III Положення № 65, пункти 25, 26 розділу III Положення № 107).

Наголошуємо, що відповідно до частини другої статті 7 Закону про ПВК/ФТ застосування ризик-орієнтованого підходу здійснюється в порядку, визначеному внутрішніми документами з питань ПВК/ФТ суб'єкта первинного фінансового моніторингу з урахуванням рекомендацій відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу, які згідно з цим законом виконують функції державного регулювання і нагляду за такими суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Отже, банк, установа як суб'єкти первинного фінансового моніторингу мають ураховувати рекомендації, надані Національним банком, під час виконання функцій суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Заступник Голови

Дмитро ОЛІЙНИК

Юдіна Юлія
(044) 230 18 95

² ВК/ФТ – легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/79667

від 27.10.2023 14:26